

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1

จิตรัตน์ ชัยรังษี

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา)

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา)
ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(ดร.จิตติมา วรรณศรี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกฤษ จำปาสุด)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งจาก ดร.จิตติมา วรรณศรี อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้า ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรถวุฒิ จารุสาธิต ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยนเรศวร รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาตธูประชีวิน รองคณบดี/ฝ่ายบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร.บุญรักษ์ ยอดเพชร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 นายศักดิ์ชัย บุญสนอง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 นายณรงค์ ม่วงเย็น ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

จิตติรัตน์ ชัยรังษี

ชื่อเรื่อง	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ฐิติรัตน์ ชัยรังษี
ที่ปรึกษา	ดร.จิตติมา วรณศรี
ประเภทสารนิพนธ์	ค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552
คำสำคัญ	การบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 2,076 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 327 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีการดำเนินงานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการวางแผน (Plan) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการปฏิบัติ (Do) ด้านการตรวจสอบ (Check) และด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) ตามลำดับ

1. ด้านการวางแผน (Plan) พบว่า โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประชุมหารือเพื่อกำหนดโครงสร้างบุคลากรในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ วางแผนการจัดทำสื่อ/นวัตกรรม สนับสนุนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ด้านการปฏิบัติ (Do) พบว่า โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครอบคลุมทั้ง 5 กระบวนการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาผลิตหรือจัดหาสื่อ/นวัตกรรม ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านการตรวจสอบ (Check) พบว่า โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประเมินด้วยบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ประชุมติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

4. ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) พบว่า โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ คณะกรรมการอำนวยการประชุมพิจารณารายงานคณะกรรมการประสานงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินงานแต่ละระดับจัดทำรายงานสรุปเป็นระดับเสนอคณะกรรมการประสานงาน